

Afdeling: Tværsektorielt samarbejde
Journal nr.: 18/7954
Dato: 16-09-2019

Udarbejdet af: Christine Lund Momme
E-mail: clm@rsyd.dk
Telefon: 29201318

Notat

Behandling af hørings svar i forbindelse med Region Syddanmarks politik for frivillighed og medborgerskab

Baggrund

Region Syddanmark har i 2019 udarbejdet en fornyet politik for frivillighed med afsæt i et politisk ønske om at skabe et dokument, som tager afsæt i de gode erfaringer, man i regionen allerede har gjort sig på frivilligområdet. Dertil kommer, at der har været ønske om at signalere mere åbenhed – både overfor samarbejde over sektorgrænser – og overfor forskellige former for frivillighed, dvs. såvel foreningsrelateret som de, der ønsker at være frivillige udenom en forening.- som solobaseret frivillighed.

Med henblik på at skabe en politik, som inviterer til mere samarbejde med både eksisterende og nye samarbejdspartner, og som er meningsfuld for de mennesker, den er rettet til, såvel medarbejdere som frivillige, har der i 2018 og 2019 været tilrettelagt en proces med bred inddragelse. Arbejdsgruppen, som har stået bag udarbejdelsen af den nye politik, har været bredt sammensat af såvel kommunale, som regionale deltagere, repræsentanter fra somatik, psykiatri og socialområdet, frivillige og medarbejdere. For at sikre nyeste viden om frivilligområdet, har Center for frivilligt socialt arbejde bistået i processen med politikens tilblivelse.

Der har været afholdt en workshop for politikere, foreninger, frivilligkonsulenter, kommuner og frivillige, ligesom formanden for arbejdsgruppen har præsenteret Sundhedsudvalget, Udvalget for det nære sundhedsvæsen og Psykiatri- og socialudvalget for et høringsudkast samt tanker bag dette. Efterfølgende har der på de politiske møder været en dialog mellem politikerne om tanker, ønsker og ændringsforslag til politikken. Ligeledes er der afholdt oplæg om politikken på møder i Sundhedsbrugerrådet og Psykiatrisk dialogforum, som har været efterfulgt af debat, dialog og uundværlige indspark.

Region Syddanmarks politik for frivillighed og medborgerskab

I arbejdet med politikens tilblivelse har der politisk været udtrykt ønske om, at politikens hovedbudskaber bl.a. skal omhandle, at det skal være attraktivt at være frivillig i Region Syddanmark, at der er plads til forskellige typer frivillige, at frivillige skal tænkes ind i indsatsen med at skabe lighed i sundhed og at frivillige kan gøre en forskel i sektorovergange.

Der har ligeledes fra flere sider været fremsat ønske om, at politikken skal være klar og tydelig i sine budskaber. Derfor er praktiske og juridiske oplysninger, som har været en del af den tidligere frivillighedsstrategi i regionen, taget ud af den fornyede politik og placeret på regionens hjemmeside med henblik på, at de praktiske informationer ikke udvisker eller tager fokus fra de politiske budskaber.

Hjemmeside

Der er etableret en hjemmeside til formålet, www.regionsyddanmark.dk/frivillig, som lanceres i forbindelse med, at politikken vedtages på møde i regionsrådet den 28. oktober 2019. På hjemmesiden er der, jf. ovenstående, placeret en række væsentlige informationer om jura og praktik,

som henvender sig til frivillige/potentielle frivillige. Hjemmesiden vil også indeholde en række gode historier og videoklip omhandlende det gode samarbejde med frivillige samt kontaktoplysninger til foreninger, organisationer og kommuner. Derudover lanceres der samtidig nogle sider på det fællesregionale intranet, som henvender sig til regionale arbejdspladser, som samarbejder med eller har ønske om at opstarte et samarbejde med frivillige.

Implementering af politikken

Et andet emne, som har fyldt meget i arbejdet med politikken, er implementeringen af politikken, når den er endeligt vedtaget. Der er udarbejdet en række forslag til implementeringsaktiviteter, som ikke har været forelagt til politisk behandling i forbindelse med den endelige vedtagelse af Region Syddanmarks politik for frivillighed og medborgerskab, idet mange implementeringsinitiativer afhænger af, hvorvidt regionsrådet i de kommende budgetforhandlinger vælger at reservere økonomiske midler hertil.

Implementeringsinitiativerne omhandler et implementerings- og lanceringsnotat samt et forslag til fremadrettet organisering af frivilligområdet. Hvad angår den fremtidige organisering er der her taget udgangspunkt i, at der politisk prioriteres midler til ansættelse af 5-6 frivilligkoordinatorer, som vil være den drivende implementeringskraft lokalt på sygehusene og på socialområdet.

For at understøtte arbejdet med implementering, lancering og organisering er der nedsat en bredt sammensat Følgegruppe for frivillighedspolitikken, som har til opgave at:

- følge implementeringen lokalt
- sikre, at organiseringen effektueres, herunder at der ansættes lokale frivilligkoordinatorer, såfremt der politisk allokeres midler hertil
- sikre at der udpeges lokale frivilligtovholdere på afdelings-/afsnitsniveau i det omfang, der er ønske herom
- sikre at der i MED-udvalg og på afdelings-/afsnitsniveau arbejdes med budskaberne i politikken.

Høringsproces

På møde i regionsrådet den 25. marts 2019 godkendtes det, at Politik for frivillighed og medborgerskab i Region Syddanmark kunne sendes i høring hos relevante høringsparter, herunder 57 patient- og frivilligforeninger, 14 fagforeninger, MED systemet i Region Syddanmark, de 22 syddanske kommuner samt 4 øvrige fora. Høringsperioden strakte sig fra 26. marts til 7. maj 2019. Der indkom i alt 19 høringssvar.

Behandling af høringssvar

De indkomne høringssvar blev gennemgået, og hvert enkelt element i høringssvarene blev opdelt i kategorierne:

- Forslag som er imødekommet
- Forslag som er imødekommet via implementerings- og organiseringsarbejdet
- Forslag, som imødekommes via den nyetablerede hjemmeside
- Forslag, der ligger udenfor Region Syddanmarks politik for frivilligheds mandat
- Forslag som er afvist
- Ros

Generelt

Der er indkommet meget få høringssvar, som angår formuleringerne i selve politikken og hver enkel af de formuleringer, der har været stillet spørgsmålstejn ved, er blevet drøftet, bearbejdet og i mange tilfælde indarbejdet. Der har dog, fra arbejdsgruppens side, været en pointe i ikke at ændre de overordnede budskaber i politikken. Dels er der ikke en klar tendens i de indkomne høringssvar, som kunne afspejle et behov for, at noget grundlæggende i de fem overordnede principper skal forandres.

Og dels er en åben høring starten på implementeringsarbejdet, hvorfor det har været et ønske, at politikken, også i sin endelige form, er genkendelig for de mange, den omfatter og for regionens mange samarbejdsparter, som har set den i forbindelse med høringsprocessen.

Forslag som er imødekommet

I forhold til selve politikken er der flere hørings svar, som har adresseret en negativ signalværdi i den røde farve, politikken havde, da den blev sendt i høring. Som følge deraf – og for at sikre kontinuitet i de produkter, Region Syddanmark producerer – er politikken ændret til regionens grønne signaturfarve.

Nogle hørings svar har omhandlet, at det har været uklart, hvem der er afsender af politikken. Derfor er titlen på politikken ændret fra *Politik for frivillighed og medborgerskab i Region Syddanmark* til *Region Syddanmarks politik for frivillighed og medborgerskab*. Ligeledes er der nu tilføjet et forord, som Stephanie Lose er afsender på. Der er også tilføjet numre, som skal synliggøre, at overskrifterne er de fem hovedbudskaber i politikken.

Der har i hørings svarene været opfordret til, at termene borgere, patienter og frivillige anvendes konsekvent. Dette er tilrettet, hvor det var inkonsekvent.

Flere hørings svar har adresseret, at man med begreberne *patientforeninger* og *frivillige* udelukker en lang række samarbejdsparter. Derfor er dette ændret til *frivillige, foreninger og organisationer*. Dette er sket efter aftale med blandt andre Røde Kors, som efter høringsperioden har rettet henvendelse for at sikre, at deres hørings svar var blevet håndteret.

Der er stillet forslag om, at alle, der har ydet en frivillig indsats, skal have mulighed for at få et frivilligbevis. Dette forslag er imødekommet, og der vil lokalt være mulighed for at få et sådant. Ligeledes er der fremsat ønske om, at alle, der er frivillige i regionen, skal gennemføre et hygiejnekursus. Dette er der også lagt op til i såvel kommunikationspakken som på hjemmesiden.

Herudover er en lang række ikke tekstspecifikke ændringsforslag indarbejdet i nedenstående.

Forslag som er imødekommet via implementerings- og organiseringsarbejdet

Mange delelementer i de indkomne hørings svar har omhandlet, hvordan man arbejder med frivillige og med frivilligpolitikken i praksis. Nogle hørings svar har hovedsageligt drejet sig om, at medarbejderne skal være trygge i samarbejdet med de frivillige, herunder at opgavedefinitionen skal være klar, så snitfladen mellem den frivillige og lønnede indsats fremgår tydelig. Andre hørings svar har fokus på, at en god implementering af politikken og et godt samarbejde med de frivillige, kræver både økonomiske og menneskelige ressourcer. Det har også været pointeret, at man i arbejdet med implementeringen af den nye politik skal trække på de gode historier og erfaringer, som mange sygehuse allerede har gjort sig og give plads til lokale forskelle i samarbejdet med frivillige.

Alle disse hørings svar, som omhandler implementering, er håndteret ved at blive indskrevet i det notat, der omhandler implementering og lancering af Region Syddanmarks politik for frivillighed og medborgerskab. Ligeledes er der, for at imødekomme de hørings svar, der hovedsageligt har adresseret vigtigheden af at involvere LMU, FMU og MED-udvalgene, udarbejdet en kommunikationspakke, som udsendes til hele regionen, når politikken er endeligt vedtaget. I kommunikationspakken indgår et kort oprids over politikken, en oversigt over opmærksomhedspunkter i arbejdet med frivillige, en henvisning til regionens hjemmeside samt de lokale intranetsider og nogle spørgsmål vedr. samarbejdet med frivillige, som man lokalt med fordel kan drøfte, så man sikrer åbenhed og en samstemmende tilgang. Derudover vil der være film med gode historier, som kan inspirere medarbejderne i arbejdet med frivillige.

Forslag, som imødekommes via den nyetablerede hjemmeside

Mange hørings svar har involveret vigtigheden af, at juridiske og praktiske forhold er tydelige i samarbejdet med de frivillige, herunder at der indhentes straffeattester og børneattester i det omfang, det er relevant. Som følge deraf er der på den nyetablerede hjemmeside undersider, som alene omhandler juridiske og praktiske forhold, som f.eks. forsikringsbestemmelser, regler for frivillige på offentlige ydelser, love og regler mv. Ligeledes vil der også på regionens intranet være tjeklister og gode råd til de afdelinger, der samarbejder eller ønsker at samarbejde med frivillige, samt direkte adgang til den regionale hjemmeside, således at den juridiske tilgang bliver samstemmende på tværs af sygehusene.

Der opfordres i flere hørings svar til, at implementeringen af politikken bliver hjulpet på vej af de gode historier, vi allerede har, om samarbejdet med frivillige. Dette er imødekommet og på den nye hjemmeside er der således en række videoer omhandlende de allerede eksisterende frivilligaktiviteter i Region Syddanmark.

Forslag, der ligger udenfor Region Syddanmarks politik for frivilligheds mandat

Der er i flere hørings svar stillet forslag om, at Region Syddanmark skal afsætte midler til at finansiere de frivillige organisationers projekter og udgifter. Dette er ikke muligt for Region Syddanmark som organisation, hvorfor hørings svaret er afvist.

Forslag som er afvist

Et hørings svar går på et ønske om, at samarbejdet med frivillige alene skal ske gennem foreninger. Dette er ikke imødekommet, da det er et klart ønske med Region Syddanmarks politik for frivillighed og medborgerskab, at der skal være plads til frivillighed i alle former, herunder også de solo-frivillige, dvs. dem, som hjælper spontant på baggrund af et Facebook-opslag eller dem, som indgår i et korps af frivillige, der er initieret af et sygehus eller en institution.

I et hørings svar har der været et ønske om, at hænderne, som holder politikteksten, skal udgå eller suppleres af ører eller øjne. Dette er drøftet i arbejdsgruppen, hvor man har lagt op til, at hænderne bibeholdes dels af symbolske hensyn, idet hænderne skal signalere *en hjælpende* hånd og dels af æstetiske årsager, idet ører og øjne kan have et u hensigtsmæssigt udtryk.

Ros

Generelt er der i hørings svarene opbakning til, at selve politikken er kort, klar og tydelig i sine budskaber. Der er endvidere ros til, at politikken sætter fokus på, at frivillige skal have mulighed for at bevæge sig på tværs af sektorovergange, at man ikke skal tage den frivillige indsats for givet samt, at der med politikken ønskes mulighed for, at frivillige kan understøtte lighed i sundhed.

Ligeledes er der en stor anerkendelse af den fremsatte anbefaling om at ansætte frivilligkoordinatorer. Der er også opbakning til, at der med politikken lægges op til et øget samarbejde mellem kommuner og sygehuse/institutioner samt at de frivillige skal have gode faciliteter.

I hørings svarene er der også en anerkendelse af, at politikken bærer præg af en grundlæggende respektfuld tilgang til samarbejdet med frivillige.